

Засуджуємо звірства російської федерації над мирним українським народом!

ВІЛЬНЕ СЛОВО

XXXIII-й РІК НОВОГО ВИДАННЯ /Н-р 15-18/ СЕРПЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ 2023 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

3 Днем Незалежності, Україно!

Сьогодні Україна відзначає 32-річницю проголошення Незалежності. На жаль вже другий рік поспіль головне свято України затьмарене повномасштабною війною, розв'язаною росією 24 лютого 2022 року. У 547-й день героїчної боротьби Збройних Сил і народу України проти російських окупантів та поступового звільнення тимчасово захоплених територій, ми можемо з впевненістю сказати: український народ вправно рухається до перемоги над ворогом!

Українці споконвічно мріяли про власну суверенну державу, боролись за ідеал державницької незалежності, а тепер, через понад 30 років від проголошення держави Україна, на жаль, знову платять кров'ю не тільки за власну свободу, незалежність та право визначати і творити своє майбутнє, а й за мир у всій Європі.

За цей період великих викликів, труднощів та випробувань, українці довели свою незворушну єдність, стійкість, мужність

і незламність, а українська діаспора продемонструвала найбільшу за всю свою історію згуртованість.

Союз українців Румунії (СУР), єдина парламентська організація, що представляє етнічних українців у Раді національних меншин Румунії, у відносинах з іншими органами державної влади, а також у Світовому конгресі українців, Європейському конгресі українців, Українській всесвітній координаційній раді, на засіданні Ради СУР 24 лютого 2022 року, рішуче засудив збройну агресію Російської Федерації проти України і висловив свою солідарність з українським народом у боротьбі з російським агресором.

(Продовження на 7 стор.)

Микола-Мирослав ПЕТРЕЦЬКИЙ,
голова СУР, депутат Румунського парламенту

ПОЧАТОК НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Кожен початок навчального року приносить учням, батькам та вчителям величезні емоції, але також є приводом для радості та надій. Будь-який новий початок здається складним, але його слід зустрічати з розпростертими обіймами і дивитися з упевненістю в майбутнє. Бажаю всім учням, які вивчають українську мову блискучих результатів, наполегливості та прагнення до успішності у навчанні, а також пропагувати повагу до

культурної спадщини та любові до рідної мови!

Право осіб, які належать до національних меншин на вивчення рідної мови та право на освіту цією мовою гарантується в Румунії, а для Союзу українців Румунії освіта рідною мовою була з самого початку і залишається одним з головних пріоритетів. Саме тому СУР і надалі підтримуватиме як освіту українською мовою на всіх рівнях, так і тих, хто має досягнення та відмінні результати у навчальному процесі – дітей та педагогів.

Разом з учнями та їхніми батьками, разом з учителями ми досягнемо видатних результатів у формуванні нових поколінь відповідальних, впевнених, незалежних і щасливих дітей, майбутніх успішних людей, здатних протистояти викликам часу.

Новий навчальний рік починається з великими емоціями для тих, хто вперше переступив поріг школи, тому, щоб підтримати їх, Союз укра-

їнців Румунії вирішив подарувати шкільний рюкзак та повний набір шкільного приладдя всім дітям, зарахованим до підготовчого класу, які вивчатимуть українську мову або навчатимуться українською мовою.

Бажаю всім учням та вчителям успіхів, гарного настрою, радості, досягнень та якомога більше чудових результатів у новому навчальному році!

Візит Дениса Шмигала до Румунії: основні підсумки

18 серпня прем'єр-міністр України Денис Шмигаль, на запрошення глави румунського уряду Марчела Чолаку здійснив офіційний візит до Бухареста. У рамках візиту відбулися переговори глав вітчизняної та у складі делегацій, під час яких були обговорені питання двостороннього торговельно-економічного співробітництва, шляхів нарощування товарообігу та подальші напрямки поглиблення відносин між Румунією та Україною на всіх рівнях. Так само у столиці Румунії було підписано низку двосторонніх документів.

На спільній прес-конференції з прем'єр-міністром України Марчел Чолаку підтвердив повну підтримку незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України і додав, що Румунія продовжуватиме надавати повну, багатовимірну і послідовну підтримку Україні, наголосивши, що Румунія буде поруч до перемоги. «Я та очолюваний мною уряд продовжуватимемо надавати повну та послідовну підтримку Україні. Ми виступаємо єдиним фронтом проти військової агресії Російської Федерації та її варварських і боягузливих дій, спрямованих проти українського народу. Втрата невинних життів у цьому безглуздому конфлікті має припинитися. Я ще раз висловлюю свою повну підтримку незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України. Ми будемо поруч з Україною стільки, скільки буде потрібно, до перемоги України і відновлення її територіальної цілісності, а також після

цього, в процесі відбудови країни. Ми разом переживаємо надзвичайно складний період, з безпрецедентними викликами для безпеки європейського континенту і всього світу, але ми повинні залишатися непохитними в цій боротьбі, яка також стосується захисту

нашого способу життя і наших фундаментальних цінностей пов'язаних з демократією і свободою. І я радий, що румунський народ зрозумів ці речі із самого початку і демонструє неймовірну солідарність з Україною та українським народом. Ми повинні захистити право України суверенно вирішувати своє майбутнє. Тому що незалежна, суверенна, демократична, вільна і процвітаюча Україна є стратегічним інтересом Румунії.»

Особлива увага під час зустрічі була приділена питанням транзиту української продукції румунською територією та зусиль щодо збільшення експортних потужностей через Дунай

та чорноморський порт Констанца. Марчел Чолаку: «Румунія продовжуватиме брати участь у сприянні експорту українського зерна на міжнародні ринки, як це було дотепер. Ми сподіваємося, що транзитом через Румунію буде проходити понад 60% від загального обсягу українського експорту зерна. Ми підкреслили важливість співпраці між нашими країнами, а також з нашими міжнародними партнерами. Ми привітали результати переговорів, що відбулися минулої п'ятниці в Галаці між міністрами транспорту та інфраструктури Румунії та України. Як ви знаєте, у переговорах також взяли участь представники США та Європейської комісії, а також профільний міністр з Республіки Молдова. Разом ми поставили перед собою амбітну мету – подвоїти обсяг транзиту українського зерна через Румунію в найближчий період з 2 млн тонн/місяць до 4 млн тонн/місяць. Для цього ми зосередимо наші зусилля на розвитку існуючих потужностей та шляхів - насамперед Сулінського каналу та порту Констанца».

Глава румунського уряду нагадав, що від початку повномасштабної війни Румунія багато чого зробила для сприяння експорту українського зерна на світовий ринок, але додав, що відстоюватиме й інтереси вітчизняних аграріїв.

(Продовження на 6 стор.)

З діяльності голови СУР, депутата Миколи-Мирослава ПЕТРЕЦЬКОГО

Робоча поїздка делегації Союзу українців Румунії до Києва

У рамках відзначення 32-ї річниці проголошення незалежності України делегація Союзу українців Румунії на чолі з головою СУР, депутатом парламенту Миколою Мирославом Петрецьким 23-25 серпня здійснила візит до Києва для участі у низці урочистих заходів, організованих з цієї нагоди.

До складу делегації увійшли Ірина Люба Горват, генеральний секретар СУР та голова Сату-Марської філії СУР, Марія Сабо Кондрей, інспектор з української мови Шкільного інспекторату повіту Тіміш, Михайло Трайста, заступник голови СУР, Василь Бучута, скарбник СУР, Іван Рекало, член Ради СУР та Василь Гренюк, депутат місцевої ради від СУР у селі Великий Бичків.

В столиці України члени делегації провели зустрічі та дискусії з українськими посадовцями та провідними лідерами української діаспори.

Микола Мирослав Петрецький представив внесок Румунії у багатовимірну

підтримку зусиль, спрямованих на посилення опору та стійкості України до триваючої агресії Російської Федерації, а також ініціативи та проєкти СУР, спрямовані на підтримку українських місцевих органів влади, громадян України, у тому числі біженців, котрі знайшли притулок у Румунії, протягом більш ніж 18 місяців від початку повномасштабної війни.

Голова СУР також підтвердив важливість єдності українців по всьому світу перед російською агресією в Україні, особливо зараз, коли українська держава пе-

реживає один з найскладніших моментів у своїй історії.

Представник українців у Парламенті Румунії додав, що Союз українців Румунії і надалі допомагатиме громадянам України та робитиме все від себе залежне для прискорення перемоги України у цій війні і відновлення миру в регіоні.

УСПІННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ В С. КОШТЮЙ

Свято Успіння Пресвятої Богородиці за старим стилем є дуже важливим для української громади, з глибоким змістом і глибоко вкоріненою традицією в селі Коштюй та в усьому регіоні. Це свято знаменує момент, коли Діва Марія, була піднесена Богом на небо.

У цей святий день, 28 серпня, місцеві жителі та гості села відзначили храмовий празник української греко-католицької церкви Успіння Пресвятої Богородиці в Коштюй. Святу Літургію відслужив вікарій о. Василь Колопельник у співслужінні

великого хору священників з Марамурешу та інших повітів.

На запрошення отця вікарія Микола Мирослав Петрецький мав честь приєднатися до святкових заходів громади Коштюй, у супроводі першого заступника голови СУР Василя Пасенчука, голови Марамурської філії СУР Мирослава Петрецького, голови місцевої організації СУР у с. Кривий та члена Ради СУР

Іоана Рекала, радника Фабіана Поповича, голови організації СУР місті Сігету-Мармацієй Михайла Лаурука, голови організації СУР у с. Кречунів Віктора Матуса, голови організації СУР с. Вишавська долина Стелуци Грінь та голови коштюйської організації СУР Гафії Челенюк.

Союз українців Румунії залишається активним і надійним партнером церкви, надавши у розпорядження

церкви професійну звукову систему та покривши витрати святковий стіл для парафіян.

З діяльності голови СУР, депутата Миколи-Мирослава ПЕТРЕЦЬКОГО

Звернення голови СУР, депутата Миколи Мирослава Петрецького з нагоди Дня румунської мови

31 серпня, ми святкуємо День румунської мови, офіційної мови в Румунії та Республіці Молдова, яка з 1 січня 2007 року також стала офіційною мовою Європейського Союзу!

Мова найкраще характеризує народ, вона є найкращим вираженням культури, а також визначає ідентичність кожного з нас. Так само мова може найкраще передати те, що каже душа.

Румунською мовою розмовляють 28 мільйонів людей по всьому світу, з яких близько 24 мільйонів є її носіями. Повага до мови країни, в якій ми народилися, є вправою гідності для кожного громадянина Румунії, а українці в Румунії постійно проявляють свою глибоку повагу до державної мови, якою вони розмовляють так само, як і своєю рідною мовою.

Румунія захищає своє мовне розмаїття як фундаментальну складову своєї європейської ідентичності, а розвиток мов національних меншин, поряд з державною мовою, залишається пріоритетом для румунської влади та одним з найпотужніших інструментів зміцнення її багатостороннього та мультикультурного характеру.

Як двомовні особи, етнічні українці Румунії є і завжди залишатимуться міцним містком між Румунією та Україною, між румунською та українською культурами.

Вітаю всіх румунів і тих, хто володіє румунською з Днем румунської

мови та бажаю успіхів у постійних зусиллях з її вивчення, збереження та розвитку!

Многая літа!

СУР підтримує залучення коштів з європейських фондів

У вівторок, 29 серпня, за ініціати-ви Союзу українців Румунії відбулася зустріч представників органів місцевого самоврядування Румунії та України. Дискусії, що відбулися у приміщенні Марамурської філії СУР у місті Сігету Мармаціей, були націлені на зміцнення транскордонного співробітництва між Румунією та Україною для вирішення спільних проблем, з якими стикаються прикордонні регіони, розташовані на великій відстані від адміністративних центрів, а також на можливостях визначення нових транскордонних проєктів, спрямованих на покращення якості життя людей по обидва боки кордону.

У зустрічі взяли участь представники керівництва СУР, місцеві обранці – мери, заступники мерів та депутати селищних рад від СУР, директори та заступники директорів закладів загальної середньої освіти, члени місцевих організацій СУР тощо.

Під час дискусій голова Союзу україн-

ців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький підкреслив вирішальну роль транскордонних проєктів у стимулюванні сталого розвитку та важливість тісної співпраці між СУР, як сполучної ланки між двома країнами, та місцевими і регіональними органами самоврядування Румунії та України.

Микола Мирослав Петрецький нагадав, що Союз українців Румунії наразі підтримує понад 300 спільних румунсько-українських проєктів і це демонструє активну участь української громади в Румунії у визначенні можливостей для зміцнення транскордонного співробітництва та розвитку двосторонніх відносин. Голова СУР також розповів про послідовну та багатовекторну підтримку, яку Румунія надає Україні протягом понад 18 місяців війни, нагадавши, що румунська держава першою в ЄС розробила національну стратегію підтримки українських біженців в середньотривалості та довгостроковій перспективі.

Зустріч у Сігету Мармаціей принесла конкретні результати у вигляді проєктів, що фінансуватимуться Євросоюзом у різних сферах діяльності, які сприятимуть розвитку населе-

них пунктів-учасників та покращенню якості життя їхніх мешканців. Таким чином, у співпраці з українським містом Яремче, с. Рускова отримає доступ до європейських коштів в рамках проєкту в галузі сталого розвитку (будівництво дамб проти повеней) та захисту навколишнього середовища, с. Великий Бичків здійснить проєкт в галузі охорони здоров'я, с. Ремети - проєкт в галузі культури та спорту, а в с. Бистрий буде впроваджено проєкт з покращення якості освіти та освітньої інфраструктури в місцевій школі.

Учасники подякували Союзу українців Румунії за підтримку, яка надається населеним пунктам, де компактно проживають етнічні українці, а також українцям в Україні, підкресливши важливість транскордонних проєктів, які сприяють економічному розвитку прикордонних регіонів та населених пунктів.

З діяльності голови СУР, депутата Миколи-Мирослава ПЕТРЕЦЬКОГО

Свято українського фольклору в Коштюї

У вівторок, 28 серпня, Марамурська філія Союзу українців Румунії організувала у селі Коштюї, селища Вишня Рівня культурний захід під назвою "Специфіка українського фольклору та меншин", як складова загальних зусиль з просування культурного розмаїття та зміцнення між-культурних відносин. Ця ініціатива об'єдна-

ла не лише членів української громади, але й румунів та етнічних угорців.

Голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький також був присутній у Коштюї і подякував організаторам за запрошення та за те, що вони зробили можливим проведення цього фольклорного заходу.

З радістю та ностальгією розповів про свої дитячі спогади, проведені з батьками, бабусями і дідусями та наголосив на міцному зв'язку між людьми і тими цінностями та традиціями, які передаються з покоління в покоління. Голова СУР зазначив, що всім присутнім пощастило народитися в цьому чарівному куточку, розміщеному на лівому березі, в Румунії, країні, яка підтримує та заохочує свободу вираження поглядів та навчання рідною українською мовою.

Микола Мирослав Петрецький також зазначив, що ця культурна подія є однією з понад 400 заходів, які Союз українців

Румунії проводить щороку у партнерстві з церквами, школами та меріями, щоб зберегти та популяризувати українські культурні цінності.

Під час заходу кілька художніх колективів виступили з музичними номерами.

Популяризація українського фольклору є дуже важливим кроком у підтримці та просуванні культурного розмаїття. Український фольклор, глибоко вкорінений в історії та традиціях, є безцінним скарбом, який дає унікальне уявлення про ідентичність та цінності українців Румунії.

Престольне свято української православної церкви у м. Тімішоара

Релігія відіграє фундаментальну роль в українській громаді в Банаті, будучи міцним зв'язком, який об'єднує людей навколо спільних цінностей і традицій предків, і місто Тімішоара не вносить дисонуючої ноти.

Таким чином, церква стає місцем збору для релігійних служб, а також для соціальних та культурних заходів, допомагаючи підтримувати ідентичність та згуртованість української громади.

На запрошення парафіяльного священика Крістіана Поповича Микола Мирослав Петрецький взяв участь 27 серпня у святкуванні "Успіння Божої Матері" української православної церкви в Тімішоарі. Божественну Літургію

в літньому вівтарі церкви здійснив вікарій Українського Православного Вікаріату Микола Лаурук у співслужінні отця протоієрея Петра Росоки та великої кількості священиків.

У своїй промові голова СУР підкреслив велич українських церков у повіті Тіміш як результат згуртованості української громади в цьому регіоні. Він наголосив на вирішальній ролі, яку відіграє церква у зміцненні громади, особливо в цей знаменний день, що є особливо важливим зусиллям, оскільки в українських населених пунктах, де немає українських церков, підтримувати та просувати українську культуру, традиції та звичаї досить складно.

Користуючись нагодою, Микола Мирослав Петрецький подякував присутнім за плідну співпрацю з Союзом українців Румунії. Він пригадав складні моменти, які пережила українська громада повіту Тіміш та всієї країни у 2016 році, коли була спроба розхитати єдність українців та змінити ідентичність і лише міцна співпраця та відданість допомогли подолати ці виклики та просунутися в тому напрямку, в якому ми є сьогодні.

Представник українців у Парламенті Румунії привернув увагу на те, що протягом останніх років

СУР надавав фінансову допомогу всім без винятку українським церквам в країні, підкреслюючи важливість того, що ми є громадянами Румунії, країни, яка гарантує необхідні права на спілкування та служіння українською мовою. Це набуває особливого значення в контексті того, що українці в сусідній країні жертвують собою за такі права і свободи.

На завершення він висловив вдячність як Українському Православному Вікаріату, так і всій українській громаді за беззастережну підтримку України в її боротьбі проти російської агресії. Цей особливо цінний внесок отримав міжнародне визнання і залишився символом нашої міцної солідарності.

У Тімішоарі Миколу Мирослава Петрецького супроводжували голова Тіміської філії СУР Юрій Глеба, його радники Олександр Мочернак та Фабіан Попович, радники Тіміської філії СУР Сорін Шпилька та Міхаєла Бумбук, адміністратор Тіміської філії СУР Б'янка Хинда, бухгалтер Тіміської філії СУР Ліліана Цімбота та інші члени комітету Тіміської філії СУР. Як завжди, СУР підтверджує свій статус лояльного та стратегічного партнера церкви, спонсорує церковне богослужіння з обідом для парафіян.

Візит Дениса Шмигала до Румунії: основні підсумки

(Закінчення. Поч. на 2 стор.)

«Румунія доклала значних зусиль, у тому числі шляхом виділення національних бюджетних ресурсів, для розширення потужностей з приймання, транзиту та відправлення за всіма цими компонентами. Результати цих зусиль з покращення транскордонного сполучення вже помітні: ми маємо збільшення транзиту на 200% в окремих основних транзитних пунктах і на 500% в порту Констанца Південь. Однак я підкреслив, що заходи, які ми вживаємо як на національному, так і на європейському рівнях, будуть враховувати необхідність підтримки України, а також виправдані очікування і занепокоєння румунських виробників і фермерів. Захист румунського внутрішнього ринку та румунських фермерів є однією з головних цілей цього уряду, і я подбаю про те, щоб все йшло в правильному напрямку. Ці речі та ці цілі не суперечать одна одній».

Окрема увага була приділена питанню прав осіб, які належать до румунської меншини в Україні. У цьому сенсі Марчел Чолаку повторив неодноразово висловлене раніше румунською стороною прохання до української влади визнати неіснування вигаданої при СРСР так званої «молдавської» мови. «Стосовно питання прав осіб, які належать до румунської меншини в Україні – я довів до відома пана прем'єр-міністра України легітимні занепокоєння Румунії у цій сфері. Я нагадав про тверду позицію Румунії з цього питання. Ми показали, що очікуємо від української влади відкритості та залученості – що є природним між двома державами, пов'язаними такою сильною солідарністю. Наші прохання є природними і обґрунтованими. Ми хочемо, щоб румуни в Україні мали точно такі ж права і свободи, які має українська меншина в Румунії. Я розраховую на сприяння прем'єр-міністра Шмигала в доведенні нашого послання до всіх рівнів української адміністрації. У питанні так званої «молдавської» мови я повторив раніше висловлене румунською стороною прохання до української влади визнати її неіснування і вжити всіх відповідних правових та адміністративних заходів. Я нагадав, що Республіка Молдова нещодавно прийняла нормативно-правовий акт про визнання державною мовою румунську».

Глави урядів двох сусідніх держав торкнулися й актуальних питань регіональної співпраці і безпеки, спільної протидії агресивній політиці Кремля та російському гібридному впливу, в тому числі у Республіці Молдова. «Ми також обговорили ситуацію в регіоні, проаналізували наслідки для безпеки Республіки Молдова з огляду на виклики посилені Російською Федерацією в Чорноморському регіоні. Я вкотре наголосив, що природне

місце Республіки Молдова і України – в європейській сім'ї. Румунія рішуче підтримує політичне рішення – до кінця року розпочати переговори про вступ до ЄС з обома країнами. Я також привітав результати саміту НАТО у Вільнюсі, який сприяв поглибленню практичної співпраці між Україною та НАТО. Наостанок хочу сказати наступне: дорогий Денисе, продовжуйте боротися так само, як ви це робили до тепер. За вашою спиною стоять сильні союзники – Сполучені Штати

прем'єр-міністр, дякую, за це. Також очікуємо активної участі румунського бізнесу у відбудові України. Ми зацікавлені в реалізації амбітних спільних проєктів на користь обох наших держав. Сьогодні спільно з паном Марчелом Чолаку ми провели важливі конструктивні переговори, вони посилять співпрацю України та Румунії по всіх напрямках нашого партнерства. Сьогодні уряди України та Румунії підписали спільну заяву про посилення співпраці у забезпеченні надійного транзиту українських товарів, домовились про відновлення та вдосконалення транспортної інфраструктури, яку, зокрема, зруйнувала Росія, будемо розвивати інфраструктуру на кордоні, під'їзні шляхи залізничне сполучення, розширювати діючі пункти пропуску та будувати нові. Плануємо спрощувати прикордонний митний та фітосанітарний контроль в пунктах пропуску та пунктах призначення. Там, де це можливо та доцільно діятиме скоординований прикордонний контроль для спрощення транзиту товарів між Україною та Румунією. Будемо сприяти перевантаженню української продукції в морських та річкових портах Румунії, Україна та Румунія також активізують співпрацю в дунайському регіоні через використання існуючої портової інфраструктури та сприяння інвестиціям в розвиток цієї інфраструктури».

Глава українського уряду зазначив, що Румунія стала третім за обсягом торговельним партнером України в Європі і наголосив на необхідності посилення розвитку цієї взаємовигідної співпраці. «Наразі за обсягами двосторонньої торгівлі Румунія для України займає 3 місце серед всіх країн Європи. Наша мета розвивати цей взаємовигідний торговий потенціал. Ми детально це обговорили сьогодні з паном прем'єр міністром. Ми також сьогодні здійснили обмін нотами щодо відкриття нового прикордонного пункту пропуску між населеними пунктами Біла Церква та Сігету Мармаціей. Він буде функціонувати в цілодобовому режимі для автомобільного сполучення та для вантажно-пасажирських перевезень. Крім цього, ми підписали угоду щодо взаємного визнання документів про освіту. Це дозволить громадянам наших країн працювати за фахом під час перебування на території держави-сусіда, надзвичайно важливий документ. Вірю, що вже скоро наші спільні домовленості матимуть позитивні практичні наслідки, впевнений що разом ми відновимо мир та безпеку, відбудуємо Україну і будемо розвивати наші відносини для добробуту українського і румунського народів в об'єднаній Європі».

Денис Шмигаль також запросив румунські компанії скористатися українськими підземними газовими сховищами та посилити співпрацю у питанні комерційного постачання електроенергії між державними компаніями.

Photo: gov.ro

Америку, НАТО та Європейський Союз, а також сусіди, такі, як Румунія, на яких ви завжди можете покластися у важкі часи, у вас немає причин робити крок назад і я переконаний, що врешті-решт, подолавши цей чорний період своєї історії, ви зможете будувати більш безпечне та процвітаюче майбутнє».

Своєю чергою голова Кабінету міністрів України подякував Румунії за сильну підтримку по всіх напрямках під час російської агресії, за підтримку Формули миру Президента Володимира Зеленського, за готовність тренувати українських пілотів на сучасних західних літаках, за підтримку членства в ЄС та НАТО, за конструктивну позицію щодо транзиту українського зерна, а також за гостинність до понад 125-ти тисяч українців, які знайшли в Румунії прихисток від війни. «Сподіваємось, що Румунія також сприятиме ухваленню рішення про початок вже цього року передвступних переговорів щодо членства України в Євросоюзі, про які щойно сказав пан

РІШЕННЯ Про скликання IX-го З'їзду Союзу українців Румунії

Рада Союзу українців Румунії скликає IX-й З'їзд СУР на 21-22 жовтня 2023 року о 09:00 годині в конференц-залі «Crown Ballroom» готелю «Crown Plaza Bucharest», що знаходиться у Бухаресті, бульвар Поліграфіей №1, з наступним порядком денним:

1. Звіт про діяльність Союзу українців Румунії за період з 27 жовтня 2019 року по сьогоднішній день та презентація цілей і стратегії Союзу на наступні 4 роки;

2. Звіт про фінансово-господарську діяльність та баланс. Презентація проєкту бюджету на 2024 рік та бюджетного кошторису на 2025-2027 роки;

3. Звіт Ревізійної комісії;

4. Звіт депутата;

5. Звіт Комісії з питань етики та спорів;

6. Презентація звітів про діяльність філій;
7. Обговорення представлених документів;
8. Звіт Комісії з питань внесення змін до Статуту;

9. Обговорення та прийняття пропозицій щодо внесення змін до Статуту;

10. Обрання Голови СУР;

11. Обрання Ради СУР та розподіл обов'язків членів Ради СУР;

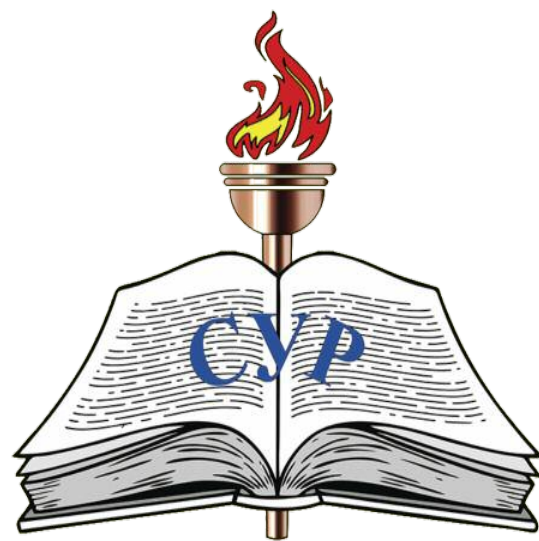
12. Обрання Ревізійної комісії;

13. Обрання Комісії з питань етики та спорів;

14. Обговорення та прийняття Резолюції IX-го з'їзду СУР.

IX-й з'їзд, програма якого буде винесена на голосування делегатів, триватиме з 9 години 21 жовтня до 12 години 22 жовтня 2023 року.

РАДА СУР

Союз українців Румунії

Сучасний мистецький поступ художниці-ілюстраторки Оксани Тернавської

Мені здається, що немає людини, яка б не читала книг. У більшості книжка займає важливе місце у домі, її читають разом з дітьми. Ми неодноразово переконувалися, наскільки може бути привабливим читання твору, якщо, окрім цікавого тексту, заворожують й майстерно зроблені ілюстрації.

Кожний з нас, згадуючи улюблені прочитані книги, згадує їх авторів, але дуже рідко може пригадати, хто їх проілюстрував, хоч образи героїв, які схвилювали і сподобалися, залишаються з нами назавжди. Як і моє покоління, в юності, як читачка я виростала на

класиці – на Котляревському, Шевченкові, Франкові, Лесі Українці, Коцюбинському...

Недавно мене вразили неймовірно сучасні чудові ілюстрації до твору Івана Котляревського «Енеїда», виконані київською художницею Оксаною Тернавською, яка сьогодні буде героїнею моєї розповіді. Її ім'я може незаслужено бути вам не знайоме. а даремно, бо, думаю, що її роботи прикрасять бібліотеку найвибагливішого читача. Переглядаючи роботи мисткині, потрапляєш мовби у новий світ давньої чарівної міфологічної казки українського народу. Перед нами, як живі, постають Еней, Дідона, боги з Олімпу, майстерно вимальовані пензлем персонажі, які знайомі з дитинства кожному українцеві. Славнозвіс-

ний український художник Роман Свередюк зазначає: «Унікальне видання «Енеїда» Івана Котляревського оформлене сотнею ілюстрацій (із них 42 повношпальтові) художниці Оксани Тернавської, яка працювала над ними три роки, сполучала малюнок від руки з комп'ютерною графікою. Вдало поєднані давньогрецький стиль з українським бароко на малюнках створюють враження, наче ви дивитесь яскравий фільм».

Про обдарування і творчі здобутки Оксани Тернавської знають лише її рідні, друзі, колеги та знайомі. Їм'я ілюстраторки маловідоме широкому загалу. В художниці чимало робіт, але вона наділена простотою і скромністю, не переймається саморекламою, і тому про неї мало хто знає.

(Продовження на 9 стор.)

Марія ПОРОХ,
членкиня Клубу інтелігенції
ім. І.Пелипейка та РО
«Просвіта», м. Косів

3 Днем Незалежності, Україно!

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

З перших днів повномасштабної війни усі філії та члени Союзу надали всебічну допомогу вимушеним переселенцям з України, від допомоги з перекладом, корисною інформацією та їжею безпосередньо на кордоні, до розміщення біженців у своїх осередках або у приватних помешканнях пересічних членів СУР, безоплатного перевезення територією Румунії та в інші країни Європи, посередництва у відносинах з неурядовими та державними організаціями й органами Румунії.

З початку повномасштабного вторгнення СУР безпосередньо доставив тисячі тонн гуманітарної допомоги, придбаної за власні або донорські кошти, отримані від румунських неурядових організацій або приватних осіб, до Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Чернівецької Одеської, Київської, Житомирської, Запорізької, Київської, Луганської, Донецької областей, де продукти харчування та товари першої необхідності були перерозподілені біженцям з Центральної та Східної України або відправлені у міста та села, де ведуться бойові дії.

Водночас СУР продовжує сприяти постійному підвищенню ефективності транскордонного співробітництва, використанню усіх його можливостей по всьому периметру румунсько-українського кордону, підвищенню конкурентоспроможності румунських та українських прикордонних регіонів та гармонійній інтеграції українських областей у загальноєвропейський простір, сприяючи розвитку інтеграційних процесів у культурній, освітній, економічній та інших сферах, а також підвищенню життєвого рівня мешканців прикордоння. Крім цього Союз українців Румунії залишається надійним «містком» між народами Румунії та України і надалі сприятиме розвитку співпраці між двома державами та посилення добросусідських відносин та поглибленню культурного співробітництва.

Сьогодні, у цей святковий день, хочу запевнити всіх, що Союз українців Румунії і надалі допомагатиме громадянам України та робитиме все від себе залежне для прискорення перемоги України у цій війні і відновлення миру в нашому регіоні!

3 Днем Незалежності, Україно!

3 Днем Незалежності, українці!

Президент Румунії привітав українців з Днем Незалежності

Президент Румунії Клаус Йоганніс надіслав вітання Президенту України Володимирі Зеленському з нагоди Дня незалежності. Він привітав український народ від себе особисто та від імені румунського народу. Клаус Йоганніс відзначив мужність, проявлену українським народом у захисті своєї незалежності, суверенітету та територіальної цілісності в умовах російської агресії.

Водночас, у своєму листі глава румунської держави підтвердив міцну, постійну та багатовимірну підтримку України з боку Румунії. «Ми продовжуватимемо підтримувати вашу країну стільки,

скільки буде потрібно, до перемоги над агресором, звільнення всієї території України в її міжнародно визнаних кордонах і далі в процесі відбудови та реконструкції країни», — йдеться у листі до Президента Володимира Зеленського.

Президент Румунії підкреслив, що Російська Федерація своєю агресивною війною серйозно і неодноразово порушила всі принципи міжнародного права і завдала величезних страждань, а посилення ударів по

українській цивільній інфраструктурі, що призвело до численних людських жертв і масштабних руйнувань, є черговими військовими злочинами, скоєними агресором. Президент Румунії також підтвердив, що нещодавнє рішення Росії про призупинення участі в Чорноморській зерновій ініціативі демонструє ганебну зневагу до продовольчої безпеки найбільш вразливих країн світу.

У своєму листі до Володимира Зеленського Клаус Йоганніс підкреслив, що Румунія завжди рішуче підтримувала Україну на всіх регіональних, європейських та світових подіях. Водночас, глава румунської держави зазначив, що в нинішньому контексті, поглиблення політичних і фактичних відносин між НАТО й Україною є важливим результатом спільних зусиль, за яким має слідувати прогрес на шляху до вступу в Альянс, додавши, що в найближчий період Румунія рішуче працюватиме над політичним рішенням про початок переговорів про вступ України до Європейського Союзу.

Президент Клаус Йоганніс висловив упевненість, що відносини між Румунією та Україною розвиватимуться безперервно і всебічно, в дусі спільних європейських та євроатлантичних принципів і цінностей та на благо всіх громадян, у тому числі членів румунської меншини в Україні.

З нагоди Дня Незалежності України президентський палац Котрочень був підсвічений кольорами українського прапора.

Василь КАПТАРУ

Прости нам Провини Наші!

Усі люди потребують прощення. Я знаю дуже мало людей, які б не потребували когось простити або, щоб їх простили їхні ближні. Також не знаю людей, які би дуже легко та скоро простили тих, які провинилися проти них. Тож можна стверджувати, що прощення — це довга і тяжка дорога.

У Святому Письмі Бог нас просить від щирого серця прощати всіх, хто нас образив, скривдив або провинився перед нами. В Євангелії від Матвія зазначено, що Петро підійшов до Ісуса і спитав Його скільки разів прощати брату, який згрішить проти нього? Чи до семи разів? А Ісус відповів йому, що не до семи разів, а аж до сімдесяти разів по сім! Тобто Христос просить Петра прощати незліченно, а через Петра просить всіх нас прощати незліченно. У продовженні Христос висловлює притчу немилосердного боржника, яка має наступний висновок: якщо не прощаємо людям помилки то і Бог нам не простить (Мт. 18, 21-35). Коли Ісус навчає нас молитися і каже молитву Отче Наш, там є і таке прохання: *І прости нам провини наші як і ми прощаємо винуватцям нашим!* Тож ми можемо дуже легко зрозуміти, що у цій заповіді стоїть прощення наше від Бога і вічне спасіння нашої душі. У прощенні не стоїть тільки наша вічність, а й наше здоров'я тут, на землі. Якщо прощати і бути прощеним настільки важливо, то постає запитання: Чому ми, ті хто знає, що означає простити, не прощаємо легко або не прощаємо ніколи?

Слово **прощення** походить від старослов'янського слова **простий**, яке означає *нескладний* або *звичайний*. Сучасне суспільство не дуже оцінює простоту, тому що просту ситуацію будь хто може пояснити, а складну, комплексну проблему можуть пояснити лише великі люди, а ми прагнемо бути великими. Також наше суспільство ділиться на людей, які мають високу соціальну позицію і простих осіб, тому серед нас широко поширена думка, що сьогодні бути простим значить бути *убогим, відсталим, примітивним*. Цілком інакше значення мало слово *простота* у давнині, а саме: *щирість, вірність тощо*. Справжня простота дає можливість людині розглядати власне життя правдиво та щиро. Простота не є висновком якихось філософських ідей, вона походить від сотворіння людської істоти, небесним Отцем.

Прощати один одному провини означає бути простими, нескладними у наших міжособистісних зв'язках. Не прощаючи ми не виконуємо Божу заповідь, а якщо не виконуємо заповідь, то і Бог нам не буде прощати наші важкі провини. І нарешті людина, яка не хоче прощати вважає себе не простою, а софістикованою чи гордою, а гордим людям Бог противиться.

отець **Іван ЮРЧА**

Румунія буде поруч з Україною до повного звільнення її територій

Румунія повністю підтримує Формулу миру України і продовжить підтримувати Україну «в її мужній боротьбі за повне відновлення своєї територіальної цілісності». Про це в середу, 23 серпня, заявила міністерка закордонних справ Лумініца Одобеску. Глава румунської дипломатії виступила в режимі онлайн на третьому Міжнародному саміті Кримської платформи. Вона зазначила, що з початку російського вторгнення минуло 18 місяців, але «російська агресія почалася не з війни, яка була розв'язана 24 лютого 2022 року, а з незаконної анексії Кримського півострова в 2014 році».

«Румунія продовжуватиме підтримувати незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України в межах її міжнародно визнаних кордонів», — зазначила Лумініца Одобеску, підкресливши, що Румунія була на боці сусідньої країни з першого дня війни і залишатиметься на її боці поки Україна не досягне «кінцевої перемоги».

Міністерка також наголосила на різноманітні приклади порушень прав людини в тимчасово окупованому Криму та інших українських територіях — тортури, ув'язнення, депортування дітей. «Ці дії є військовими злочинами», — заявила глава румунської дипломатії.

Лумініца Одобеску також згадала про «нещодавні безглузді удари по українських портах на Дунаї, які розташовані дуже близько до кордону з Румунією», що «вкотре свідчать про те, що Росія бажає ескалювати війну».

«Ми підтримуватимемо Україну в її мужній боротьбі за повне відновлення міжнародно визнаної територіальної цілісності. Ми підтримуватимемо український народ і його суверенне право вільно вирішувати своє майбутнє без зовнішнього втручання», — додала глава МЗС.

«Донецьк — це Україна, Херсон — це Україна, Луганськ — це Україна, Запоріжжя — це Укра-

Зіна, Крим — це Україна!», — підсумувала Лумініца Одобеску.

ВСЕСВІТНЯ СЛУЖБА РАДІО РУМУНІЯ
www.rri.ro

Фестиваль української пісні і танцю у Вишавській Красній

Село Вишавська Красна входить до складу селища Бистрий. Назва села «Красна» походить від українського слова «красний», тобто гарний. У селі використовується гуцульський говір.

У неділю 23-го липня 2023 р. у Ви-

шавській Красній, відбувся фестиваль української пісні і танцю. Цей фестиваль став культурною подією, спрямованою на популяризацію та збереження традиційних українських пісень і танців в історичному регіоні Мараморощині. Він був організований місцевою організацією Марамурської філії Союзу українців Румунії, а участь у ньому взяли художні колективи місцевих організацій СУР з Вишавської Долини, Вишавської Красни, Бистрого, Кривого та Русь Полян. Усі вони не лише вразили глядачів своїми виступами, а й зберігають аутентичку давніх пісень і танців.

Головною подією фестивалю стало урочисте відкриття нового приміщення місцевої організації СУР у Вишавській Красній. Він стане центром культурної діяльності для етнічних українців з метою увічнення традиції та звичаїв їхніх предків. У заході взяли

участь проф. Мирослав Петрецький, голова Марамурської філії СУР, Юрій Мочернак, голова СУР у Вишавській Красній, голови місцевих організацій СУР у Кривому – Іван Рекало, у Рускові – Пінтя Марічук, у Лузі над Тисою – Анна Самбор, у Сігеті – Михайло Лаурук, у Полянах – Михайло Мачока, віце-президент організації у Великому Бичкові Нарцис Бобрюк, радник голови СУР Олександр Мочернак. Також у заході взяли участь віце-мер села Вишня Рівня Іоан Рускован та віцемер села Русь Поляни Іоан Голдіш.

Координаторки вокальних колективів «Бистрий» та «Вишавська Долина» Лучіка Нан та Марічіка Шорбан додали особистий внесок у загальний успіх заходу, який завдяки задушевному виконанню українських народних пісень.

Фестиваль української пісні і танцю у Вишавській Красній вкотре продемонстрував важливість і багатство української культурної спадщини та сприяв популяризації автентичних цінностей українців Румунії.

Микола ДУТКА

Сучасний мистецький поступ художниці-ілюстраторки Оксани Тернавської

(Продовження. Поч. на 7 стор.)

Про це говорить і сама мисткиня: «А ілюстрації викладати мені не цікаво – зробила й забула. Бо інколи завершена робота з часом виглядає мені якось криво, не цікаво і просто дратує, а переробити вже не можна, бо надруковано і пішло жити своїм життям. А я проста людина, і час від часу потребую відпочинку, переключаюсь на щось інше, потім знову повертаюсь».

...Окреслимо кілька скупих, але основних штрихів до життєпису художниці.

Народилася Оксана Тернавська 2 червня 1964 року в Києві в інтелігентній сім'ї: батько - доктор фізико-математичних наук, провідний науковий співробітник Інституту фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України, мати – інженер технічно обслуговування та зв'язку. З любов'ю О. Тернавська розповідає про своїх батьків, які, не маючи безпосереднього стосунку до образотворчого мистецтва, були наділені неабиякими мистецькими та акторськими здібностями. Мама все життя, починаючи зі школи, брала участь у художній самодіяльності, дуже гарно співала. Батько, Іван Павлович читав так, зображуючи читане в персонажах, що це викликало неабиякий захват слухачів.

З дитинства Оксана малювала, щось вигадувала, ліпила-конструювала дивних тварин та істот з глини, пластиліну, гілля, пір'я (іноді з роздertoї подушки), клаптика скатертини, шпалери та інш., за що бувало отримувала від батьків за заслугою, хоча і намагалася довести, що та чи та сировина їй конче була потрібна, бо мистецтво, як і зазвичай, вимагає жертв.

Щодо обраної нею спеціальності батьки були не в захопленні, але перемогла її впевненість.

Після закінчення Київської середньої школи № 200 навчалась в Київському художньо-промисловому технікумі (1981-1984рр., художнє оформлення, зараз це Київський державний інститут декоративно-прикладного мистецтва імені Михайла Бойчука), в Київському політехнічному інституті (1990, книжкова графіка).

Займалась живописом, розробкою логотипів, фірмових знаків, макетів обкладинок книжок, ілюструванням та макетуванням видань, листівок, марок, конвертів, художніх та рекламних плакатів. Ілюстраторська робота найбільше подобалася: на хвилі натхнення ескізувала, працювала над замальовками, не відривалася від роботи, щоб втілити в життя задумані мрії і разом з тим неймовірні сюжети, образи, якими б захоплювалися глядачі.

Художниця зазначає, що: «...Ідеальний варіант - робити лише те, що подобається, але не завжди це вдається. Іноді, працюєш над чимось не дуже цікавим, а думки в цей час сповзають кудись в сторону, виникають образи і сюжети, ідеї абсолютно сторонні, але захоплюючі. Хочеться все кинути і втілити в життя це неймовірне, а треба продовжувати займатися сьогочасною рутинною. Думаєш, - ось скоренько закінчу, звільнюся і займусь цим самим найцікавішим. Глянь, а поки закінчувала першочергове, те саме важливе і очікуване вже розтануло, як сон, залишивши неясний тривожний слід нездійсненності. Муза пішла і ручкою помахала. І все таки ідея частіше виникає у результаті цілеспрямованих наполегливих пошуках».

О.Тернавська остаточно зосередилась на книжковій ілюстрації з 1997 року, основним напрямком роботи стало оформлення та ілюстрування книжок у співпраці із видавництвами: «АСК», «Махаон-Україна», «Літера», «Аконіт», «Теза», «Марка України» (1999-2005, марки, листівки, конверти, буклети), «Корбуш», «Рідна мова».

В її творчому доробку майстерно проілюстровані такі видання: «Журавлиний край: Мандрівка в минуле за легендами та переказами» Оксани Данилевської (в-во «АСК», 1998р.), «Магічна книга» Неза і Лани Світлик (в-во «Махаон Україна», 2006р.), «Українські народні віршики» (в-во «Аконіт», 2007р.), «Есе Хомо» (казка для дорослих) Сергія Ніколенка (в-во «Теза», 2007р.), «Скляна, олов'яна, дерев'яна» Катерини Медведєвої (в-во «Теза», 2007р.), «Чорнільне серце» Корнелії Функе (в-во «Теза», 2009-2010 рр.), «Енеїда» Івана Котляревського (в-во «Корбуш», 2011р.), «Руслан і Людмила» – переказ поеми Пушкіна Вітольда Фокіна (в-во «Фоліо», 2015р.), «Тисяча та одна ніч» (в-во «Корбуш», 2016р.), «Таємний сад» Френсиса Бернета (в-во «Рідна мова», 2017р.), «Українские повести» Миколи Гоголя (в-во «Корбуш», 2017р.), «Наталка Полтавка», «Москаль чарівник» (п'єси) Івана Котляревського (в-во «Корбуш», 2020р.), «Кругом світу за 80 днів» Жуля Верна (в-во «Рідна мова», 2022 р., готується до друку).

(Далі буде)

НАЦІОНАЛЬНА НАРАДА ВЧИТЕЛІВ РІДНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Українська освіта та культура були в центрі уваги Національної наради вчителів рідної української мови, престижної події, організованої Союзом українців Румунії (СУР) 2-5 вересня на чорноморському курорті Юпітер Констанцького повіту. У ній взяли участь понад 80 вчителів з усієї країни, представники повітових шкільних інспекторатів, а також лідери української громади, в тому числі голова СУР Микола Мирослав Петрецький та президент Світового Конгресу Українців Павло Грод.

Захід включав аналіз навчального процесу з української мови та літератури, оцінку документів нормативно-правової бази на 2023-2024 навчальний рік, а також обговорення вагомого внеску СУР у збереження та популяризацію вивчення української мови. Були також розглянуті виклики вищої освіти, стратегії та перспективи інтеграції дітей українських біженців у румунську систему освіти, роль рідної мови у формуванні національної ідентичності українців та пропозиції щодо покращення процесу вивчення української мови через відповідну державну політику та освітні програми.

Окрема увага учасників Наради була приділена навчальній компетентності за допомогою сучасних стратегій, методів і систем у цифрову епоху, використання онлайн-платформ, застосунків і цифрового освітнього контенту для покращення процесу викладання та навчання. Було також підкреслено важливість співпраці між румунськими педагогами та вчителями, викладачами і навчальними закладами з України з метою обміну досвідом та вдосконалення мови і методів викладання, що використовуються в навчальному процесі.

У своєму зверненні до присутніх Микола Мирослав Петрецький нагадав, що СУР активно сприяє розвитку освіти українською мовою у Румунії, покращенню і вдосконаленню освітнього процесу в школах та ВНЗ, а також застосуванню сучасних технологій у навчанні, що мають фундаментальне значення для розвитку української громади. Він зазначив, що добре підготовлене молоде покоління є запорукою забезпечення процвітаючого майбут-

нього української громади в Румунії.

Микола Мирослав Петрецький зазначив, що близько третини заходів, які організовує СУР протягом року, присвячені освіті рідною мовою і підкреслив, що ці зусилля, докладені у співпраці з Міністерством освіти та повітовими шкільними інспекторатами, принесли відчутні результати у школах де вивчається українська мова. Він сказав, що з кожним роком збільшується кількість учасників Національної наради вчителів рідної української мови, що свідчить про стабільний розвиток та підтримку україномовної освіти та її якості.

Водночас голова СУР наголосив на труднощах, з якими зіткнулася україномовна освіта в контексті конфлікту в Україні, але додав, що всі вони були успішно подолані за активної підтримки Союзу. Микола Мирослав Петрецький підкреслив фундаментальну роль вчителів у збереженні, вивченні та популяризації української мови.

Своєю чергою президент Світового Конгресу Українців (СКУ) Павло Грод розповів про роль Союзу українців Румунії в зміцненні української спільноти у світі, додавши, що він є однією з найактивніших структур СКУ. Павло Грод підкреслив винятковий спосіб, в який СУР сприяє розвитку освіти українською мовою, будучи прикладом для наслідування для інших українських громад у всьому світі. Він підкреслив вирішальну роль вчителів у збереженні української культури та мови. На знак вдячності та визнання видатних зусиль СУР та його представників президент СКУ вручив спеціальні відзнаки шкільним інспекторам з української мови.

Павло Грод окремо відзначив постійні зусилля та чітко визначені пріоритети депутата Миколи Мирослава Петрецького, який добре розуміє важливість залучення молодого покоління як основної опори у збереженні української культури, мови, традицій та звичаїв.

Президент СКУ нагадав про війну в Україні й окупацію частини її територій та закликав до подальшої підтримки українського народу до повної перемоги над ворогом і відновлення суверенітету.

www.uur.ro

Микола Мирослав Петрецький виступив на конференції «Вперед! Потужний голос в Європі»

На запрошення депутата Європарламенту Віктора Негреску, депутат Микола Мирослав Петрецький взяв у конференції під назвою «Вперед! Потужний голос в Європі», що відбулася 26 серпня на курорті Нептун. Учасники обговорили роль Румунії в Європейському Союзі та підтримку України в контексті регіональних викликів.

Під час сесії на тему міжнародних подій, разом з Тітусом Корлецяном, головою Комітету з питань зовнішньої політики Сенату Румунії, Феліксом Стросе, сенатором і членом Комітету з питань оборони та громадського порядку, Лукою Нікулеску, державним секретарем, відповідальним за ОЕСР (Організація Економічного Співробітництва та Розвитку) та Жаніною Сітару, державним секретарем Міністерства закордонних справ, були обговорені різні питан-

само були обговорені й майбутні потреби України і те, як ми можемо сприяти їх задоволенню.

Під час свого виступу депутат підкреслив, що Румунія з перших днів була поруч з Україною, вживаючи безпрецедентних заходів для підтримки української держави та українського народу.

Він наголосив на тому, що усі мають усвідомити, що режим Путіна розв'язав повномасштабну війну не лише проти сусідньої, суверенної і незалежної держави,

довольчу, і перед цими загрозами ми повинні залишатися єдиними і твердими у збереженні, просуванні та захисті демократії і спільних європейських цінностей.

Він наголосив, що ніхто не хоче бачити Росію на кордонах Румунії, тому наша країна повинна продовжувати докладати зусиль для підтримки України, оскільки ми всі хочемо мати сильну державу-сусіда, а український народ обирає свій європейський та євроатлантичний шлях.

Наприкінці свого виступу Микола Мирослав Петрецький висловив подяку румунському народові за допомогу і закликав продовжити зусилля з підтримки України, щоб докладені до цього часу зусилля не були марними.

Своєю чергою депутат Європарламенту Віктор Негреску подякував Союзу українців Румунії за підтримку зусиль Румунії. Він згадав час, коли багато людей виїжджали з України, а члени Союзу українців Румунії діяли у протилежному напрямку, пропонуючи конкретну підтримку українському населенню та владі.

www.uur.ro

ня, що мають життєво важливе значення для регіональної стабільності.

Основна увага була приділена тому, як Румунія може посилити свій вплив в Європі та необхідності продовження підтримки України, незважаючи на протилежну позицію окремих осіб щодо цієї допомоги. Так

а й проти цінностей, які Румунія поділяє в силу свого членства у великій європейській сім'ї та в євроатлантичних структурах.

Водночас Микола Мирослав Петрецький підкреслив, що Росія шантажує, погрожує і дестабілізує країни, генерувала і генерує великі кризи – безпекову, гуманітарну і про-

Ансамбль «Коломийка» заворожив публіку фестивалю «Костоскі»

Ансамбль «Коломийка» з міста Сірет на чолі з керівницею Зіркою Янош 24-28 серпня взяв участь у Міжнародному фольклорному фестивалі «Костоскі», що пройшов в Охриді (Північна Македонія).

Союз українців Румунії фінансово підтримав поїздку 53 членів ансамблю «Коломийка», які порадували присутніх натхненним виконанням українських народних пісень і запальними танцями. Яскрава програма, представлена сіретським колективом, по-справжньому вразила глядачів.

Міжнародний фестиваль організовується туристичним офісом «Костоскі» в Охриді і щороку збирає безліч ансамблів з різних країн світу. Він проводиться кілька разів на рік навесні, улітку та восени. Метою цього фестивалю є

популяризація культури, музики, традиційних костюмів, пісень, танців і народної музики, хорової та оркестрової музики, народного мистецтва і традицій різних країн, а також надання учасникам можливості познайомитися один з одним і завести нових друзів.

Фестиваль «Костоскі» щороку приваблює учасників з усього світу і вирізняється різноманітністю, яку він пропонує: Охридський фольклорний фестиваль, Хоровий фестиваль, Фестиваль музики і танцю, Оркестровий фестиваль, Фестиваль черлідінгу, а також виступи різних колективів: аматорських і професійних, народних і сучасних, хорових і оркестрових, що охоплюють різноманітність музичних уподобань.

www.uur.ro

У середу, 26 липня, на 77 році життя відійшов у засвіти головний редактор україномовної газети «Вільне слово», поет **Іван Ковач**. Він народився 29 серпня 1946 р. в селі Копачеле Караш-Северінського повіту Румунії. Навчався в українському ліцеї у Сігету Мармаціей, а потім закінчив українське відділення Факультету іноземних мов Бухарестського університету (1969 р.). З 1970 р. працював в газеті «Новий вік» (тепер «Вільне слово»), спочатку як літературний редактор, а згодом як головний редактор видання.

Іван КОВАЧ

(29 серпня 1946 – 26 липня 2023)

Дебютував віршами 1966 р. в газеті «Новий вік». Друкувався також у колективних збірниках «Ліричні струни» (1968 р.), «Наші весни» (1972 р.), антології «Балада місця: Українська поезія в Румунії», 1975 р.), альманаху «Обрії» (1979 – 1989 рр.) тощо.

Іван Ковач – автор близько двадцяти поетичних і прозових збірок та книг літературної критики. Лауреат Премій Спілки письменників Румунії (1977, 1985, 2006 рр.), Чернівецької обласної премії імені Юрія Федьковича (2016 р.). Був нагороджений Грамотою Кабінету Міністрів України (2001 р.), Почесною Грамотою і Золотою медаллю Товариства «Україна – Світ», медаллю Національної спілки письменників України «Почесна відзнака» (2020 р.).

Колектив Союзу українців Румунії висловлює щирі співчуття та слова підтримки родині та близьким з приводу важкої втрати.

Нехай земля йому буде пухом, а Господь дарує Царство Небесне та вічний спокій його душі!

Володимир Антофійчук

ПАМ'ЯТІ ІВАНА КОВАЧА

Ізнову лиха звістка з Бухареста обпекла серце – надвечір 26 липня не стало Івана Ковача. Відійшов у засвіти видатний громадсько-культурний діяч, визначний український письменник Румунії, перекладач, видавець і журналіст, щирий і відданий друг України. Його офіційний і неофіційний послужний список представляє колоритну творчу особистість, яка завжди перебувала у вирі подій – державних і міждержавних, літературно-мистецьких і освітніх. Адже він – член Спілки письменників Румунії і Національної Спілки письменників України, видавець і редактор багатьох книг, кореспондент радіо «Свобода» («Вільна Європа»), власкор Національного агентства преси «Укрінформ» та Національного радіо України, один з ініціаторів заснування Союзу українців Румунії, багатолітній радник Міністерства освіти та досліджень Румунії з питань освіти українською та іншими слов'янськими мовами, очільник часопису «Вільне слово». Зрештою, усіх його посадових і громадських обов'язків, мабуть, навіть за найретельніших старань не злічити.

Народився Іван Ковач 29 серпня 1946 р. в селі Копачеле Караш-Северінського повіту Румунії. Навчався в Сігетській українській школі, закінчив українське відділення факультету іноземних мов Бухарестського університету (1969). З 1970 р. працює в газеті «Новий вік» (тепер – «Вільне слово»), спочатку як літературний редактор, а відтак – як головний редактор. Дебютував віршами 1966 р. в газеті «Новий вік». Друкувався також у колективних збірниках «Ліричні струни» (1968), «Наші весни» (1972), антології «Balada locului: Poezie ucraïneană din România» («Балада місця», 1975), альманасі «Обрії» (1979 – 1989) та ін.

Іван Ковач – автор двадцяти поетичних і прозових збірок та книг літературної критики. Лауреат Премій Спілки письменників Румунії (1977, 1985, 2006), Чернівецької обласної премії імені Юрія Федьковича (2016), Міжнародної літературно-мистецької премії імені Ольги Кобилянської (2021). Нагороджений Грамотою Кабінету Міністрів України (2001), Почесною Грамотою і Золотою медаллю Товариства «Україна – Світ», медаллю Національної спілки письменників України «Почесна відзнака» (2020).

В одному з віршів, заворожений переходом темряви ночі у світанок нового дня, Іван Ковач написав:

*Увечері зблякло світіння.
Стоїш на порозі, мов свічка.
Іду і дивуюсь, що знову
під стріхою ночі, спопелілою,
Господь Бог змайстрував
біле диво.*

Невимовно жаль, дорогий Друже, що диво народження нового дня Ваша душа спостерігатиме з уже інших світів... Прощайте! Хай Вам легко спочивається після праведних трудів!

Михайло ВОЛОЩУК

Полинув Іван Ковач в небеса (Моя уявлення)

Полинув Іван Ковач в небеса,
З землі цієї повна ран й нещастя,
Пішов туди де сяє красота,
Щоб стріти там на віки вічні щастя.

Щоб з ним остатись у вічні красоті,
В її обіймах і в її сіянні,
Щоб там зайти в палаці золоті,
Й не жити більше в смутку і в зітханні.

Там смерті і розлук зовсім нема,
Там Іван вибрав своє місце мати,
Там де немає нічому кінця,
Де вічність має силу царювати...

Туди пішов Іван, пішов з землі,
На якій жив не вічно, а доточно,
Де пережив дні радісні й смутні
Де було темно, але й ясно...

Але прийшов і день той осяйний
Коли Іван полинув зі столиці,
В небесний шар, чудовий голубий,
Так, як летять на радість дивні птиці.

Тепер він там де вічність без кінця
Як свого друга любо угощає,
Де торжествує там лише весна
І де людське життя не проминає.

Там де Іван з безсмертям стрінувся в красі,
Яка його сердечно привітала,
Він там відчувсь щасливим в тій рідні,
Яка його любов'ю осіяла...

Він звідти сюди більше вже не прийде,
Буде подібний ангелам чудовим,
Він там вже не почує про щось зле,
Там він не буде більше нездоровим.

Ковач Іван там заслужив вінця,
В цей час його там небо поважає,
Його там всі зустріли, як митця,
Аж тепер він там справді процвітає.

Радіє вишиною там в красі,
Всім тим, що в небесах святих існує,
Йому там подарунки золоті,
Господь святий, як рідному дарує.

ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ ВІДОМИЙ ПОЕТ І ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР ГАЗЕТИ «ВІЛЬНЕ СЛОВО» ІВАН КОВАЧ

Нещодавно Банатський край сколихнула сумна звістка - 26 липня цей світ покинув видатний поет, прозаїк, журналіст Іван Ковач. Того ж вечора дзвони української церкви сповістили мешканців села Копашиль про те, що син цього села, відомий український поет, відійшов у Царство Небесне. На жаль вже кілька років хвороба не дала йому змоги побачити рідні краї, які він безмежно любив й оспівував у своїх творах.

Душа болить від думки про те, що до тепер кожного року ми сердечно вітали нашого поета з Днем народження, а віднині будемо його споминати словами «Вічна йому пам'ять».

Народився Іван Ковач 29 серпня 1946 р. у банатському українському селі Копашиль Караш-Северінського повіту, яке поет часто згадував у своїх творах. Своє дитинство та юнацькі роки життя він провів у рідному селі, оточеному лісами і фруктовими садами. Повну середню освіту здобув в українському ліцеї у місті Сігету Мармаціей, після закінчення якого вступив до українського відділення Факультету іноземних мов у Буха-

ресті. Літературний дебют Івана Ковача відбувся у 1966 році в газеті «Новий вік», потім друкувався в різних місцевих журналах, а згодом і в закордонних часописах.

Про нього завжди дуже гарно писали його побратими по перу: Михайло Михайлюк, Степан Ткачук, Іван Кідешук та інші поети і письменники. Разом з ними та іншими колегами по редакції Іван Ковач заснував у грудні 1989 року Союз українців Румунії. Працював у Міністерстві освіти Румунії на посаді радника з питань української меншини, з якої відкрив новий шлях для багатьох українських учнів. Активно виступав за збереження газети «Новий вік», яка пізніше отримала назву «Вільне слово». Разом з дружиною Іриною, Іван Ковач втримав високу планку газети, за що їм велика хвала і пошана.

Іван був членом Співки письменників Румунії, Національної Співки письменників України, лауреатом багатьох премій, в Чернівцях йому присуджено премію ім. Юрія Федьковича і багато інших.

Колись хтось з наших українців у Бухаресті написав про Івана Ковача наступне: «Це велика особистість у колі українців, це

людина яка заслуговує шану з боку всіх земляків і всіх людей, які знають і визнають його вагомий вклад у літературній праці, освітній, культурній».

Багато разів звучали теплі слова з боку шанувальників його поезії, прози, а також його журналістської діяльності. Так само його побратим і друг, проф. др. Володимир Антофійчук із Чернівців на різних подіях сердечно вітав нашого поета, висловлював щире повагу, як до: «благородної людини, визначаючи письменника, якого творчість стала широко відома серед світового українства».

Іван пішов у дорогу неповернення, якою раніше пішли й інші копашильські поети: Юрій Павліш, Василь Баршай, його серце перестало битися, а душа вознеслася на Небеса.

Висловлюю щирі співчуття рідним та близьким, нехай Бог дасть їм сили перенести важку та непоправну втрату.

Прощай, наш дорогий Іване. Вічна тобі пам'ять!

Анна БЕРЕГІЙ,
Лугож

ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ НАШ ДРУГ І ПОВАЖНИЙ КОЛЕГА ІВАН КОВАЧ

Отримав я сумну і несподівану звістку про те, що в четвер останнього тижня липня ц.р. покинув цей світ мій товариш по українському ліцею Іван Ковач, відійшов у вічність та залишив скорботну дружину Ірину.

Ця звістка мене дуже зворушила не тільки тому, що мій друг пішов від нас назавжди, а й тому, що це сталося, коли я перебував на лікуванні і не мав змоги провести в останній в його земному бутті шлях.

Я і моя сім'я глибоко сумуємо з приводу цієї неповторної втрати та висловлюємо щирі співчуття родині мого поважного друга Івана Ковача. Світла пам'ять про нього назавжди залишиться в серцях тих, кому пощастило з ним працювати, дружити та спілкуватися.

Іван Ковач підтримував та виховував багато поколінь українців Румунії у патріотичному дусі та любові до рідної мови. Він увійшов до вічної галереї відомих українських постатей Румунії та української діаспори. Іван залишиться в історії як великий письменник, автор багатьох визначних творів, опублікованих Союзом українців Румунії та видавництвом «Критеріон».

Вічна йому пам'ять. Нехай земля буде пухом і вічного спокою у Царстві Небеснім.

Степан БУЧУТА

Світлої дороги у Вічність, Іване КОВАЧ

Іван Ковач був одним з найвизначніших українських поетів, прозаїків, літературних критиків і науковців у Румунії. Як поет і творець він зробив великий внесок у розвиток української літератури та українства. Його творчість відома як у Румунії, так і за її межами, він був лауреатом Премій Співки письменників Румунії та Міжнародної літературно-мистецької премії ім. Ольги Кобилянської. Іван Ковач був надзвичайно яскравою літературною постаттю, яка збагатила нашу літературу, а його твори назавжди залишаться у серцях читачів. За все своє життя він багато зробив для популяризації української літератури, передусім поезії. А своєю журналістською діяльністю він завжди намагався прищепити українству Румунії любов до рідного слова.

Особливістю поетичного світу поета є його постійний безупинний рух і розвиток. Поезія Івана Ковача переважно піктуральна, тобто сприймається як картина. Вона наближається до імпресіонізму, а контрастні кольори (червоний і чорний) нагадують експресіоністські картини, проти притаманних гарячих і сонячних барв. Як поет-романтик, він полюбила малюнки, оповиті загадковістю, таємничістю. Його треба сприймати, як картину – зором і серцем. У поета Івана Ковача використання кольорів білого, чорного і червоного асоціюється з кров'ю.

26 липня, життя відомого українського поета, прозаїка, літературного критика, культурного діяча, головного редактора газети «Вільне слово» та, зрештою, просто людини, Івана Ковача обірвалося. Це величезна втрата для всієї української спільноти в Румунії.

Щирі співчуття родині та близьким. Царство Небесне і нехай земля буде йому пухом.

Микола ДУТКА

Нове ім'я в літературі

Катерина Доманська – сучасна українська авторка з міста Дніпра, лікар-офтальмолог за фахом.

Чи чули ви це ім'я? Напевно, як і я, ні. Про неї знають лише її рідні, друзі, колеги та знайомі. Ім'я маловідоме широкому загалу. Але завдяки Інтернету та соціальним мережам про неї з кожним днем дізнаються все нові сотні читачів.

Я вперше прочитала про Доманську на сторінці фейсбуку, де анонсувався відео сюжет про її роман «Хіба ж можна засипати море?»

11 липня 2023 року творча інтелігенція Косівщини, письменники, викладачі шкіл, працівники культури, члени Клубу інтелігенції ім. І.Пелипейка, бібліотекарі мали можливість зустрітися і ближче познайомитися з Катериною Доманською, прийшовши у світлицю бібліотеки на презентацію її книги «Хіба ж можна засипати море?»

Любов Кабин - модераторка заходу, завідувачка бібліотеки, представила присутнім гостю із Дніпра, яка для популяризації своїх книг використовує соцмережі, виступає на місцевому телебаченні, влаштовує презентації, співпрацює з книжковими інстаграм-крамницями, має сайт своїх книг. Вона авторка романів «Дозвольте бути коханням» (2021) та «Хіба ж можна засипати море?» (2022).

Катерина Доманська розповіла про свій шлях до літературної творчості. А ми, присутні, уважно слухали і насолоджувалися живим спілкуванням з цікавою співбесідницею.

Ось декілька скупих, але основних штрихів до життєпису К. Доманської. Народилася в 1982 році в Сумах в інтелігентній сім'ї: батько – лікар, мати – майстриня петриківського розпису. Батьки переїхали на Дніпропетровщину коли їй виповнилось три роки. Садочок, навчання в школі, де все велось російською мовою, лише дома розмовляли українською. В школі не любила писати, не мріяла про філологію та літературу, а полюбила медицину, пішла батьківським шляхом. Закінчила Дніпропетровську медичну академію, більше 10 років працювала лікарем-офтальмологом. Катерина – мама трьох дітей. Зараз у декретній відпустці. Наймолодшому сину – 5 років, старші діти ходять у школу, і тому піклування про дітей – на першому місці, а між цим знаходить час для саморозвитку і творчості. Авторка захоплюється читанням, бальними

танцями, грою на бандурі та поширенням українських традицій.

На зустрічі Катерина Доманська ділилася власним досвідом, розказувала, де шукати натхнення і наскільки великі внутрішні зміни відбулися особисто в ній за період

Катерина Доманська

Учасники творчої зустрічі.
У центрі — Катерина Доманська,
зліва від неї — Аделя Григорук.

написання книг. «Бути письменницею – цікаво, захопливо і відповідально. Адже слово несе інформацію, впливає на людську свідомість. Слово – це велика сила», – зазначила Катерина Доманська.

Писати почала в 39 років. Спонуканням до писання став випадок, про який розповіла сама К. Доманська: «Якось я почула, що одна моя не надто близька знайома запрошувала подруг на презентацію збірки своїх віршів. І мене ніби вдарило струмом в гарному розумінні слова: «Чому б і самій не написати книгу, роман?» Так, я відразу хотіла написати не оповідання чи щось невеличке, а роман. Я вдячна собі, що не злякалася і не відступила. Коли син пішов до садочка, я почала писати».

Авторка не була на Київському Євромайдані, не була в зоні АТО, особисто не брала активної участі в подіях, але переци-

тала багато історичної літератури (любить книги про історію України), що стосувалася цих подій, вивчила хроніку подій Майдану, зустрічалася з очевидцями АТО, торкнулася цієї теми через свого чоловіка Андрія, який працює хірургом-травматологом в одній із лікарень Дніпра і прооперував десятки поранених як тоді, в 2014-2015, так і зараз.

Все це сформулювало її думки щодо долі нашої України і вилилось на 408 сторінках життєвого роману на фоні сучасних історичних подій «Хіба ж можна засипати море?», який вийшов у видавництві «Тут» в 2022 році у двох різних обкладинках, проілюстрований чорно-білими світлинами. Видання складається з чотирьох частин, в яких авторкою охоплено події Євромайдану в Україні, початку російсько-української війни 2014 р. до повномасштабного вторгнення 2022 року – болючих для нашої країни років, змін, які зазнала Україна і люди в ній.

Разом з головними героями її роману, з якими ми крокуємо поруч, перегортаючи кожен сторінку історії людських долів під час війни, історії змін і пізнання себе, історії справжнього кохання (і тут два сенси: кохання до людини і любов до своєї країни), в романі присутні роздуми авторки про Україну, українців, наші прагнення, можливості і помилки.

Роздумами і відгуками про книгу поділилися Василь Шкурган – письменник, член Національної спілки письменників України, Аделя Григорук – письменниця, членкиня Національної спілки письменників України, Національної спілки журналістів України, Національної спілки краєзнавців України, яка зазначила: «Вражає те, що майже не розмовляючи українською, авторка взялася написати потужний твір на таку серйозну тему, в якому використана лексика з різних галузей: і соціальна, і наукова, чисто побутова, художня, публіцистична. Захопили людські долі. Цікаво було побачити події її очима: авторка показувала їх від імені свого покоління, зображені

пером цієї молодшої людини».

Творча зустріч з Катериною Доманською подарувала гарний настрій і сонячну атмосферу, навіть незважаючи на дощ за вікном. Щира розповідь і презентація видання – гармонійно поєдналися, залишивши приємні спогади і надію на подальші зустрічі.

Сьогодні ми низько схиляємо голови перед пам'яттю тих, хто воював, хто зберіг для нас горде ім'я українця. Роман К. Доманської викликає в серцях читачів вдячність усім захисникам, захисницям нашої держави, хто віддав найдорожче – молодість, здоров'я, життя за незалежність і побудову України, в якій ми зараз живемо.

Марія ПОРОХ,

членкиня Клубу інтелігенції
ім. І.Пелипейка та РО «Просвіта».

Світлина авторки.

В Яссах була відзначена 32-а річниця проголошення незалежності України

32-а річниця проголошення незалежності України, на жаль, вже другий рік поспіль затьмарена повномасштабною війною, розв'язаною Росією 24 лютого 2022 року. На момент вшанування цієї річниці Яською філією СУР наступив 550-й день героїчних боїв збройних сил та українського народу проти російських загарбників, а в умовах поступового звільнення тимчасово окупованих територій можна з упевненістю сказати, що український народ прямує до перемоги над російським ворогом! Український народ завжди мріяв про власну суверенну і незалежну державу, а зараз, через 32 роки після проголошення незалежності Української Держави, на жаль, українці, чи то мирні жителі, чи то військові, знову платять данину кров'ю, цього разу не лише за власну свободу, незалежність чи право формувати своє майбутнє, а також за мир і спокій у всій Європі. Уже понад півтора року від масштабного вторгнення Союз українців Румунії невтомно допомагає Україні не лише словом, а й ділом! З початку російського вторгнення СУР, у тому числі яська громада українців, безпосередньо доставив тисячі тонн гуманітарної допомоги, закупленої за рахунок власних коштів або пожертвувань, отриманих від фізичних чи юридичних осіб Румунії (членів або прихильників СУР), у різні області України, де продукти та товари першої необхідності роздавали безпосередньо зацікавленим установам, організаціям та переміщеним особам з центральної та східної України або відправляли далі до міст та сіл, де тривають бойові дії.

«СУР продовжує сприяти постійному підвищенню ефективності транскордонного співробітництва, використанню усіх його можливостей уздовж усього румунсько-українського кордону, підвищенню конкурентоспроможності румунських та українських прикордонних регіонів та гармонійній інтеграції українських областей у загальноєвропейський простір, сприяючи розвитку інтеграційних процесів у культурній, освітній, економічній та інших сферах, а також підвищенню життєвого рівня мешканців прикордоння. Крім цього Союз українців Румунії залишається надійним «містком» між народами Румунії та України і надалі сприятиме розвитку співпраці між двома державами та посилення добросусідських відносин та поглибленню культурного співробітництва», - підкреслив голова

СУР Микола Мирослав Петрецький у дописі з цього приводу на сторінці СУР у Facebook.

26-27 серпня 2023 року у приміщенні Яської філії та відповідно у залі готельного комплексу «Молдова» відбувся захід, присвячений святу Державного Прапора України та Дню Незалежності України.

26 серпня була організована виставка газет і журналів, які видаються СУР-ом, відповідно брошур і плакатів про найкрасивіші місця України та плакатів і фотографій про кроки України до незалежності. Також були представлені офіційні державні знаки України з історією кожного з них.

27 серпня, у банкетному залі готельного комплексу «Молдова» відбулася урочиста частина заходу, який розпочався виконанням державних гімнів Румунії та України у виконанні Деніси Атіки та Деніси Аніцулесей, учениць середньої школи села Кіндешти, членкинь гурту «Весна» Ботошанської філії СУР. У своїй промові голова Яської філії представив кроки, зроблені Україною для здобуття незалежності, зупинившись на нинішній ситуації в Україні та позиції керівництва СУР щодо російського вторгнення в Україну, а також наданої допомоги як українському народу взагалі, так і біженцям, які тимчасово перебувають на території Румунії. Потім з короткими промовами виступили гості. Радник у справах меншин мера міста Ясси Моше Гропер у своїй промові підкреслив чудову співпрацю з українською громадою та її активну участь у соціальному та культурному житті міста. Викладачка Національного коледжу мистецтв ім. Октава Бенчіле Отілія Захаров у своїй промові, підкреслила висхідну тенденцію відносин між нашою філією та Національним коледжем мистецтв ім. Октава Бенчіле, що сприяє відносинам порозуміння та співпраці між неурядовими організаціями та освітніми установами міста та Яського повіту загалом. А голова Яської філії Товариства румунської культури та літератури Буковини Васіле Діакону, підкреслив що члени товариства, яке він представляє, знайшли в Яській філії СУР надійного партнера по співпраці, яка відкрила нові можливості для співробітництва як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях, у тому числі можливість зустрічей з письменниками СУР та їхніми друзями з усієї країни.

У другій частині заходу на гостей чекала насичена літературно-музична та хореографічна програма українських народних пісень і танців у виконанні гурту «Весна» та духовного оркестру «Буковинські квіти» Ботошанської філії СУР, а також деякі з найулюбленіших українських пісень у виконанні солісток Ботошанської філії Деніси Атіки, Деніси Аніцулесей, Александри Чорноделі та вокального колективу українських біженців, які знайшли тимчасовий прихисток в

Яссах. Музичну частину програми, як завжди, завершила членкиня нашої філії Отілія Захаров вінцем вдало підібраних пісень із відповідними коментарями, притаманними святковому моменту. Представники Яської філії Спілки письменників Румунії та українських біженців завершили літературну програму декламацією власних віршів, які були приурочені до святкового моменту.

І цього разу вдячність була велика, між учасниками відбувся корисний обмін інформацією щодо майбутніх дій.

Голова Яської філії СУР
Віктор ГРИГОРЧУК

Інститут мовознавства імені О.О. Потебні НАН України

ВИДАТНИЙ МОВОЗВАНІЦЬ Й ПЕДАГОГ – ІЛЛЯ КУЧЕРЕНКО

12 вересня ми відзначаємо 100-річчя з дня народження ІЛЛІ КУЧЕРЕНКА (1923-2007 рр.) - визначного мовознавця й педагога, одного з чільних фахівців з граматики української мови, доктора філологічних наук, професора.

Усе життя Іллі Корнійовича пов'язане з Київським національним університетом ім. Т. Г. Шевченка. Тут він викладав на кафедрі української мови філологічного факультету, а в 1966-1987 рр. був її завідувачем. Був також засновником і багаторічним редактором збірника «Українське мовознавство» (з 1973 р.).

Автор близько 100 наукових праць. Серед них: «Граматичні значення і граматичні категорії в українській мові» (1959), «Порівняльні конструкції мови в світлі граматики» (1959 р.), «Категорія відмінка в сучасній українській мові» (1961 р.), «Теоретичні питання граматики української мови: Морфологія» (ч. 1-2, 1961-1964 рр., 2-ге вид. 2003 р.). Статті І. К. Кучеренка різних років перевидано в збірнику «Актуальні проблеми граматики» (2003 р.).

Суспільна значущість граматики як науки, наголошував учений, - далеко серйозніша й важливіша за ту, що осмислюється як основа правописної грамотності. З опанування граматичних законів мови починає вироблятися вміння мислити. Отже, «навчити учня виразно і правильно говорити – значить навчити його правильно, чітко і ясно мислити».

Дослідник мав виразно відмінні від традиційних і при тому глибоко обґрунтовані погляди на класифікацію частин мови та частиномовну належність окремих класів слів.

На тій підставі, що в дієприкметнику переважають не дієслівні (стан, вид, час), а прикметникові (рід, число, відмінок) морфологічні категорії, вважав його не окремою частиною мови, а віддієслівним відносним прикметником. Синтаксична роль дієприкметника в реченні (невідокремлене чи відокремлене означення) теж характеризує його також як прикметник. До класу прикметників І. К. Кучеренко залічував також порядкові числівники (перший, третій, сотий) та частину займенників (той, цей, такий, всякий, кожний, самий).

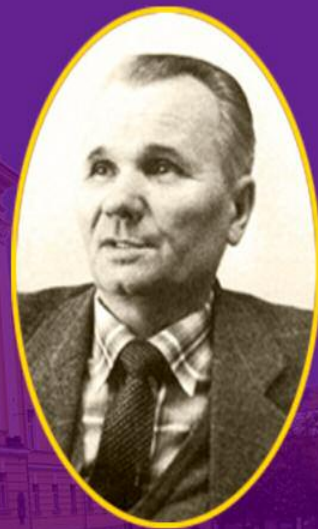
Попри усталену думку про те, що службові слова мають лише граматичне значення, яке виражає різні синтаксичні відношення між словами, учений доводив, що службові слова мають також і лексичне значення. Так, прийменник він розглядав як самостійне слово зі статусом частини мови, що належить до прислівників узагальненого значення. На його думку, наявність лексичного значення у прийменників виявляється у перекладності прийменників, їхній здатності вступати у синонімічні та антонімічні відношення. Друга істотна властивість прийменника - його багатозначність, оскільки прийменник у кожному випадку конкретизується в контексті.

Доробок Іллі Корнійовича переконує, що традиційні граматичні погляди можуть бути супер-

дослідник граматики
української мови

Ілля
Кучеренко

100 років
з дня народження

ечливими та вразливими для критики, що їх можна розглядати багатопланово, з несподіваних ракурсів і в результаті доходити неочікуваних висновків.

Серед його студентів була й відома мовознавиця Лариса Масенко: «Мені пощастило, що він вів у нас українську мову від самого початку - він все викладав: лексику, морфологію, синтаксис та стилістику... Він читав банальний курс з морфології, а потім казав: "Відкладіть конспекти, я вам зараз розкажу, що займенник - це не частина мови!". Головне, що він привчав нас не вірити тому, що написано. Бувають викладачі, які кажуть, що те, що написано в підручнику - то істина в останній інстанції, а він нас привчив критично дивитися на ту ж граматику, а це означає критично дивитися й на інші речі».

(<https://www.facebook.com/inmo.org.ua/posts/800888602012737>)

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Міжнародна наукова конференція «Історія української мови: від тексту до словника (до 90-річчя з дня народження члена-кореспондента НАН України Василя Васильовича Німчука)»

7-8 вересня Інститут української мови НАН України (м. Київ) провів Міжнародну наукову конференцію до 90-річчя з дня народження члена-кореспондента НАН України Василя Васильовича Німчука (1933-2017) «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ: ВІД ТЕКСТУ ДО СЛОВНИКА». Учасники (їхня кількість – понад сто) поважної онлайн-конференції заслухали та обговорили доповіді з проблем: • історія української мови в науковій спадщині В.В. Німчука; • дослідження структурних рівнів української мови в діяхронії; • староукраїнська мова в історичній лексикографії: традиції та нові проекти; • українське лінгвістичне джерелознавство.

Конференцію відкрив вступним словом директор Інституту української мови НАН України, доктор філологічних наук, професор Павло Юхимович Гриценко, який різнобічно й ґрунтовно окреслив незабутню постать Василя Васильовича, його широкий, часто тернистий науковий шлях, охарак-

теризував визначного вченого як дослідника давньоруської та старослов'янської мов, історії, діалектів та ономастики української мови, історії української літературної мови, історії української лінгвістики, проблем української мови як конфесійної тощо. На першому пленарному засіданні прозвучали доповіді Гриценка Павла Юхимовича «УКРАЇНСЬКО-ПІВДЕННОСЛОВ'ЯНСЬКІ ІЗОГЛОСИ У ВИСВІТЛЕННІ ПРОФЕСОРА В.В. НІМЧУКА», Фаріон Ірини Дмитрівни «ПОНЯТТЯ ЕТНІЧНОЇ МОВИ ТА ЕТНОМОВНОЇ СВІДОМОСТІ У НАУКОВИХ ПРАЦЯХ ПРОФЕСОРА В.В. НІМЧУКА», Грещука Василя Васильовича та Грещук Валентини Василівни «ХРЕСТОМАТІЯ З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ X–XIII СТ. ПРОФЕСОРА В.В. НІМЧУКА: ЛІНГВОПОЛІТОЛОГІЙНИЙ ВИМІР» та деякі інші. На другому пленарному засіданні, серед інших, виступали наші шановні колеги, докторки філологічних наук, професорки з кафедри української мови та прикладної лінгвістики НН Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка Наєнко

Галина Михайлівна «СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ І ВИВЧЕННЯ ПИСЕМНИХ ПАМ'ЯТОК» та Гнатюк Лідія Павлівна «АРХАЇЧНІ ВИГУКИ ЯК ВИЯВ СПЕЦИФІКИ МОВНОГО СВІТУ УКРАЇНЦІВ». Кафедра загального мовознавства, класичної філології та неоелліністики на конференції була представлена доповідями Лучанина Сергія Мирославовича «ГРАМАТИКА СЛОВ'ЯНСЬКА» МЕЛЕТІЯ СМОТРИЦЬКОГО І РУМУНСЬКА ФІЛОЛОГІЧНА ДУМКА XVII–XVIII СТ.» та Кожушного Олега Володимировича «ПРО ДЕЯКІ ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ З ПЕРЕКЛАДУ ТА СТВОРЕННЯ ЛІТУРГІЙНИХ ТЕКСТІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ: А POSTERIORI». Міжнародна наукова конференція «Історія української мови: від тексту до словника (до 90-річчя з дня народження члена-кореспондента НАН України Василя Васильовича Німчука)» прийняла ухвалу, якою закликала наукову громадськість і надалі пам'ятати й творчо використовувати наукові заповіді незабутнього українського вченого світової величини. За матеріалами конференції заплановано видання колективної монографії. Доповіді у форматі статей, за бажанням авторів і рішенням редколегії, можуть бути опубліковані у спеціальному випуску нового щорічника Інституту української мови НАН України «Українська лінгвістична медієвістика» чи в науково-теоретичному журналі «Українська мова».

(<https://www.facebook.com/photo/?fbid=691579209664175&set=a.299358432219590>)

«Про згуртованість та регіональний розвиток в контексті підготовки вступу України до ЄС»

Голова Союзу українців Румунії, депутат Микола Мирослав Петрецький взяв участь у Конгресових слуханнях на тему: «Про згуртованість та регіональний розвиток в контексті підготовки вступу України до ЄС», що відбулися в п'ятницю 15 вересня в Ужгороді (Україна).

Захід був організований Офісом Конгресу місцевих та регіональних влад при Президентів України, Палатою регіонів Конгресу місцевих та регіональних влад при Президентів України, за підтримки Швейцарсько-українського проєкту «Згуртованість та регіональний розвиток України», UCORD.

У своєму виступі Микола Мирослав Петрецький згадав про рішучу підтримку Румунією європейського курсу України та Республіки Молдова, а також початку переговорів про вступ до ЄС вже до кінця цього року. Він також розповів про допомогу, яку Румунія може надати в процесі гармонізації українського законодавства шляхом імплементації положень ЄС в національне законодавство, а також про багато рішень і моделей найкращих практик щодо модернізації державного управління.

Водночас, голова СУР висловив своє переконання в тому, що з огляду на досвід багатьох регіонів України співпраці з регіонами країн Європейського Союзу, їм буде легше впроваджувати необхідні реформи на регіональному рівні.

Також в Ужгороді Микола Мирослав Петрецький згадав про важливість зміцнення регіонального співробітництва та представив кілька прикладів проєктів, розроблених та реалізованих за підтримки СУР у прикордонних регіонах Румунії та України.

Представник українців у Палаті Депутатів підкреслив і важливість міжпарламентської співпраці для вдосконалення законодавчої бази, в тому числі щодо прав осіб, які належать до національних меншин. Крім цього він наголосив на ролі політичного класу в підвищенні обізнаності населення про необхідність подальших реформ та про їхні очікувані переваги як для держави, так і для громадян.

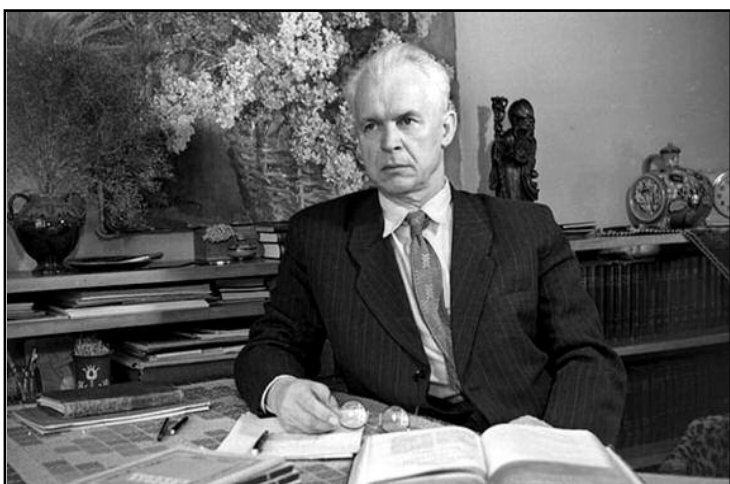
www.uur.ro

Олександр Довженко – геній українського кіно

Коли Голлівуд тільки зароджувався, цей режисер уже вражав світ своїми фільмами. Утім був знищений як митець особисто Сталіним... за любов до України.

Олександр Довженко – легендарний український режисер, який заклав фундамент українського кінематографа та підняв його до світового рівня! Його стрічку «Звенигора» зустрічали оваціями в Парижі та заборонили в СРСР, а фільм «Земля» у 1958 році на Всесвітній виставці в Брюсселі (Бельгія) був включений міжнародним журі до списку 12 найкращих фільмів усіх часів. Його кіноповість «Україна в огні», присвячена подіям Другої світової війни на території України, долі сільської родини та простих селян, настільки налякала Берію та Сталіна, що вони зібрали в Кремлі партійну еліту, аби влаштувати прилюдну критику автора! (<https://twitter.com>)

Український фільм «Степне» здобув приз за найкращу режисуру на фестивалі у Локарно

У суботу, 12 серпня, у швейцарському місті Локарно відбулася церемонія нагородження переможців 76-го Міжнародного кінофестивалю. Українська режисерка Марина Врода отримала нагороду «Пардо» – відзнаку за найкращу режисерську роботу за стрічку «Степне». Про це повідомляє Державне агентство України з питань кіно.

У своїй промові Марина Врода подякувала членам журі та всій своїй міжнародній знімальній команді. Режисерка також згадала кінематографістів, які зараз на фронті, та членів команди, що були вбиті під час повномасштабного вторгнення.

У кінці промови режисерка зі сцени виголосила слова «Слава Україні», на що їй відповів румунський режисер Радуга Жуде, ще один переможець фестивалю: «Героям слава!».

«Степне» – це історія Анатолія, чоловіка, який повертається додому з великого міста, щоб піклуватися про свою хвору матір. Смерть матері, зустріч з братом та жінкою, яку він любить, змушують його замислитися над життям, яке він прожив, і рішеннями, які він приймав по дорозі. І тоді, перед своєю смертю, мати розповідає йому про набір речей, закопаних у сараї, що повернуть головного героя у спогади та змусять згадати про колишні мрії та все, чого він жадав, проте так і не досяг.

Головні ролі у фільмі виконали Олександр Максяков, Ніна Антонова, Олег Примогенов і Радмила Щеголева. Стрічку створено за підтримки Державного агентства України з питань кіно та знято спільно з Німеччиною, Польщею і Словаччиною.

(<https://www.obozrevatel.com/ukr/kino-oboz/ukrainskij-film-zdobuv-priz-za-najkraschu-rezhisuru-na-festivali-u-lokarno.htm>)

«Стратегії посилення діяльності державних адміністрацій на місцевому рівні в громадах компактного проживання національних меншин»

З метою сприяння більш ефективній співпраці між органами місцевого самоврядування та українськими громадами по всій країні Союз українців Румунії організував 5-8 вересня на курорті Юпітер Констанцького повіту захід «Стратегії посилення діяльності державних адміністрацій на місцевому рівні в громадах компактного проживання національних меншин».

Захід став особливо важливим для української громади, оскільки був присвячений ключовим питанням, спрямованим на покращення життя та розвитку меншини, зі значним впливом на всі регіони, в яких компактно проживають українці. Він був націлений на сприяння діалогу та співпраці між місцевою владою та українською громадою шляхом розробки відповідних стратегій для забезпечення кращого представництва інтересів українців у процесах прийняття рішень на місцевому рівні. Це має важливе значення для вирішення конкретних проблем громади, таких як збереження культурної ідентичності, популяризація української мови та покращення доступу до якісних державних послуг.

У заході поряд з головою Союзу українців Румунії, депутатом Миколою Мирос-

лавом Петрецьким взяли участь чимало високопосадовців, в тому числі заступниця держсекретаря Міністерства інвестицій та європейських проєктів Дойна Якобан та заступник держсекретаря Міністерства внутрішніх справ Петру Бледя.

У своєму виступі голова СУР Микола Мирослав Петрецький наголосив на важливості місцевого самоврядування у розвитку українських громад, а також на необхідності справедливого та послідовного представництва української громади в структурах місцевого самоврядування, підкресливши значний прогрес СУР на цьому рівні. Депутат привітав організацію та проведення Союзом українців Румунії заходів, спрямованих на розгляд та вирішення конкретних проблем, що виникають у різних регіонах країни.

У першій сесії заходу заступник держсекретаря Дойна Якобан представила можливості фінансування різних проєктів з європейських фондів. У другій сесії експерт Георг Ангел торкнувся низки тем, пов'язаних з розробкою та розвитком виборчого плану, важливістю онлайн-просування роботи місцевих обранців та активного суспільно-політичного діалогу в етнічних українських громадах.

Голова СУР подякував учасникам за активну та дієву участь, яка дає можливість донести проблеми українських громад до центральних органів влади. Микола Мирослав Петрецький запевнив присутніх у своїй підтримці, підтримці СУР та Ради СУР, наголосивши на постійній відкритості до діалогу та співпраці. (www.uur.ro)

Храмове свято в с. Гропень

Престольне свято української православної церкви в селі Гропень селища Балківці Сучавського повіту відзначається 8 вересня, на Різдво Пресвятої Богородиці, що також називають Друга Пречиста і фактично починає Церковний рік.

Гарно прикрашена до свята сільська церква була переповнена місцевими парафіянами та гостями із сусідніх сіл, які зібралися, щоб разом вшанувати Богородицю. Серед них були й мер Балківців Василь Шойман та його заступник Юліан Кідеша.

Божественну Літургію у місцевому храмі здійснив настоятель церкви Йоан-Петру Кирстян у співслужінні інших священнослужителів та в супроводі місцевого церковного хору.

Наприкінці богослужіння отець Василь Мієрла звернувся до присутніх зі словами повчальної проповіді на тему «Чистота в сімейному житті та важливість дітнародження».

Парох парафії Йоан-Петру Кирстян подякував голові СУР Миколі-Мирославу

Петрецькому, голові Сучавської філії СУР Іллі Саучуку та мерії Балківців за підтримку в організації цієї дуже важливої релігійної події в житті парафійної спільноти.

www.uur.ro

Преображення Господнє

Преображення Господнє - одне з 12-ти найголовніших церковних свят. Церква нам розповідає, що в цей день Ісус узяв трьох найближчих своїх учнів – Петра, Якова та Іоанна і піднявся помолитися разом на гору Фавор.

Під час молитви Ісус преобразився перед ними: лице його засяяло, як сонце, одежа його стала білою, як світло. Євангельська подія вказує на те, що в Ісусові Христі з'єднані дві природи: божественна та людська.

Під час Преображення божественна природа Христа не змінювалася, а з'явилася в його людській природі. Свято Преображення Господнього відзначається 19 серпня. Це одне із серпневих свят, що присвячені Спасителю, які об'єднує назва Спас. Преображення почали відзначати приблизно з IV століття.

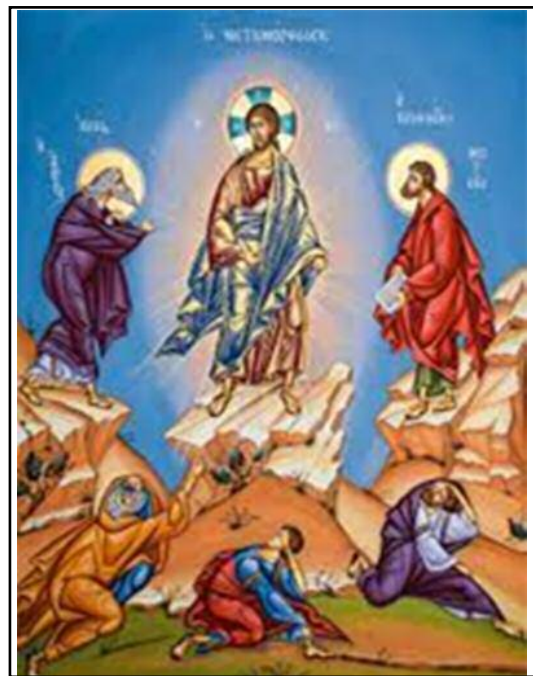
На горі Фавор Ісусу з апостолами явилися два великі пророки – Мойсей та Ілля. Обидва пророки пізнали Бога на гірських вершинах. Слово «Преображення» означає перетворення в інший вид, зміна форми. Церква урочисто сповідує, що Преображення Господнього про-

славляє поєднання Божества і людства в особі Ісуса Христа.

Щоб вийти на високу гору, нам потрібно прикласти багато старань та зусиль. В Євангелії ми бачимо, що Ісус сходить на гору, щоб зустрітись з отцем.

Преображення Господнє має глибокий духовний зміст та відображається не тільки у релігійних традиціях, а і у мистецтві. На іконах, фресках і мініатюрах Преображення Господнього в центрі зображується Ісус Христос, що стоїть на горі в білосніжних шатах. Висока гора це символ близькості до Бога. Свято Преображення Господнього – це свято відновлення і одухотворення людського буття. Бог це жива особистість. Він відкриває себе людині у безпосередньому літургійному досвіді.

Суть Преображення розкривається в його символах. Гора це, тихе місце для молитви, в якому наш неспокійний розум допоможе душі з'єднатися з Богом. Християнське вчення вважає, що саме набуття цього світла є головною метою людини і сенсом усього її життя. Для господарів це свято символізує закінчення

жнив та завершення літа. Також це свято нагадує нам про трансформацію душі та перетворення людини за допомогою божественної милості.

Ісус показав свою славу на горі, людина може дійти до духовної прозоріння та об'єднання з Богом.

Микола ДУТКА

Чи знаєте ви, що:

Кінь – священна тварина двадцяти трьох народностей. В основному, коням поклоняються там, де без них ніяк не обійтися: у Північній Африці й на Близькому Сході.

Найкоротше слово, що означає кінь, це «Ук». Так називають коней кочівники в Монголії. Найдовше ж слово для назви коней використовували індіанці перуанського племені мицран – «оквила упара кламару коалу накла ната», що означало «лисий гуанако білої людини, що прийшов з моря».

Найпоширеніша кличка коня у світі – Чжу-Хань. Китайських коней найбільше у світі, так само, як і людей-китайців.

У племені масаї вірять, що людина, вбита конем, автоматично потрапляє у рай.

Їхати на коні задом наперед не скрізь ганебно. Воїни суахілі їздили на конях, винятково сидючи спиною вперед і дивлячись через плече.

Якщо поставити перед конем відра з кавою й з какао, кінь у чотирьох випадках з п'яти вибере каву.

Вчені стверджують, що коні бачать кольорові сни. А ще вони вміють упізнавати себе на картинках. Побачивши на картинці побратима, кінь може «вітатися» з ним тихим іржанням і обнюхувати.

За матеріалами порталу "Рідна країна"

Цікаво знати!

10 дивовижних фактів про календарі:

◆ На сьогоднішній день важко сказати скільки всього існувало календарів. Приблизна кількість - це 50.

◆ Найперший «Придворний календар» у вигляді мініатюрної книги вийшов друком напередодні 1761 року.

◆ Найменший календар в історії важить всього 19 грам разом з папітуркою. Розміром менше сірникової коробки і доступний для читання лише за допомогою збільшувального скла.

◆ Найбільший кишеньковий календар (1400 квадратних сантиметрів) був виготовлений в 1976 році.

◆ Найкоротший календар - 352 дня (в результаті переходу з Юліанського на Григоріанський календар).

Відразу після 31 січня настало 14 лютого.

◆ Існував також календар, який мав два лютого, два березня, два серпня і два вересня. Січня, жовтня, листопада ... в ньому не передбачалося зовсім ...

◆ Шедевр поліграфічної думки - календар журналу «Тверезість і культура» 1987 року, кожен місяць містив по 31 дню ...

◆ Колекціонування календарів називається - філотаймія.

◆ Раніше в 18-19 ст. календар не був буденністю. Його могли дозволити собі тільки заможні люди. Й уявляв він із себе справжню книгу.

◆ Стародавні римляни вимірювали тиждень 8-денними циклами між ринковими днями.

Фестиваль пісні, танцю та народного костюма в Кіндештах Ботошанського повіту

Ботошанська філія СУР у співпраці з місцевою радою та мерією с. Кіндешти організували 20 липня Фестиваль пісні, танцю та народного костюма. Святковий захід був проведений до дня цього населеного пункту. Слід зазначити, що в минулі роки у цей день проводився Фестиваль духових оркестрів, але через зменшення кількості оркестрів, які заявили про свою участь у заході і, водночас, збільшення кількості художніх колективів та солістів, які виявили бажання взяти участь у ньому, голова філії разом з мером с. Кіндешти Штефаном Коцофреком прийшли до висновку, що назва заходу має бути ближчою до реальності. Так зародився новий Фестиваль пісні, танцю та народного костюма.

Подія відбулася 20 липня на майданчику біля ЗОШ №1 села Кіндешти, де була облаштована і сцена. Святкову атмосферу трохи зіпсувала злива, але згодом організатори продовжили подію з більшим ентузіазмом і любов'ю до традицій у душі, властивому нашому народові.

Урочиста програма традиційно стартувала виконанням гімнів та виголошенням промов організаторами та почесними гостями. Голова Ботошанської філії СУР Віктор Семчук привітав учасників заходу за їх наполегливість та вміння пропагувати та зберігати свої традиції, культуру, а також високо оцінив зусилля членів гуртів, які паралельно зі школою знаходять та присвячують час щотижневим репетиціям, щоб мати змогу представити себе на належному рівні. Він сказав, що дякуючи старанням і наполегливості діти завжди чудово показали себе і просто вразили своєю майстерністю на всіх подіях і культурних заходах, в країні, або за кордоном, в яких вони брали участь. А спеціальним гостем став

ансамбль Будинку культури с. Вошлобень Харгітського повіту. Мер Кіндешт у своїй промові подякував учасникам за те, що вони знайшли час взяти участь у цій події і разом із місцевими жителями та належним чином відзначити День села, особливу подію, яка приносить радість і веселість у серця кожного учасника.

Модераторкою програми виступила улюблена виконавиця народної музики з Ботошан Штефанія Пую, яка з великою любов'ю та розумінням представляла кожен гурт та кожного соліста, які виступили перед досить великою аудиторією.

Таким чином, один за одним, перед шанованою публікою виступили: Кіндештський духовий оркестр, Ансамбль Будинку культури Вошлобени з Харгіти, ансамбль Ботошанської філії «Весна» з села Рогожешти, духовий оркестр «Буковинські квіти», юні співаки з села Кіндешти, Ансамбль «Пшеничне колосся» з Добарчен Ботошанського повіту та виконавиці народних пісень: Юстіна Чернеску, Андра Костащ, Б'янка Марія Думітру, Меделіна Елена Кордуняну. Окрасою концертної програми став виступ відомої ботошанської співачки Штефанії Пую, яка своїми піснями підкорила глядачів, дорослих і дітей, та змусила всіх танцювати.

Протягом дня організатори вразили присутніх не тільки гарними танцями і музикою, а численними цікавими сюрпризами! Були розваги для дітей, стенди з кулінарними виробами та багато іншого. Захід видався напрочуд вдалим, а позитивні емоції учасників засвідчили цей факт. Він надовго залишиться в пам'яті й серцях присутніх.

Вітаємо організаторів та учасників фестивалю.

Заступник голови СУР
Віктор ГРИГОРЧУК

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

РЕДАКЦІЯ:

Головний редактор – **Іван КОВАЧ** **Василь КАПТАРУ**

Редактори – **Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ** та **Роман ПЕТРАШУК**

Комп'ютерний набір – **Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ**

Техноредагування – **Роман ПЕТРАШУК**

Друкарня «RCR PRINT» Бухарест, Румунія; ISSN 1223-8988 Adresa redakției:

Uniunea Ucrainenilor din România, str. Radu Popescu nr. 15,

Sector 1, București, ROMÂNIA, Tel. 0212220748, 0212220753, Fax 0212220737

E-mail: vilne.slovo@uur.ro/ Адреса сайту СУР: www.uur.ro

**Наклад фінансований
Союзом українців Румунії**

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.